

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

DTP

Sayı: 674
Tarih: 18.06.99

8648

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Sayın **Selma Aliye KAVAF** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Fatma KURTULAN
Van Milletvekili

Çocuğun büyüme ve gelişimini olumsuz yönde engelleyen her türlü davranış, çocuk istismarı sayılmaktadır. 2 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe giren Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre, ulusal yasalarca daha genç bir yaşta reşit sayılma hariç, 18 yaşın altındaki her insan çocuk sayılmaktadır. Türkiye de dahil olmak üzere bir çok ülke tarafından imzalanan sözleşme ile, taraf devletlerce, çocuğun, ekonomik sömürüye ve her türlü tehlikeli işte ya da eğitime zarar verecek ya da sağlığı veya bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlâksal ya da toplumsal gelişmesi için zararlı olabilecek nitelikte çalıştırılmasına karşı korunma hakkı, kabul edilmiştir. Ayrıca, 2005 yılında yürürlüğe giren 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda, bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen çocuklar, korunma ihtiyacı olan çocuk olarak tanımlanmaktadır. Bugüne kadar medyada yer alan bir çok televizyon programında, dizi filmlerde ve reklamlarda çocuklara rol verilmiş ve bu rollerde çocuklar çoğu zaman istismar edilmiştir. atv adlı özel bir kanalda, yayınlanan "Bir şarkısın sen" adlı televizyon programının içeriğinde katılımcı ve izleyici çocuklar üzerinde bedensel ve ruhsal zararlara sebep olabilecek nitelikler bulunmaktadır. Her ne kadar bu programda, çocukların değil şarkıların yarıştırıldığı belirtilmekte ise de; bu tutum çocuk istismarını gizlemeye yönelik olup, program yapısı itibariyle çocuklara zarar verebilecek bir niteliğe sahiptir. Programa katılan çocukların yaşı, fiziksel ruhsal gelişimi, bulunduğu ortam, kendisine sunulan geçici imkanlar, hayatlarının olağan akışının dışında sunulan yaşam onların gelişimlerini olumsuz etkilemektedir. Program yapımcılarının kendilerinden beklentileri, aile ve çevrenin üzerlerinde yaratacağı baskı onlar üzerinde bir travma etkisi yapabilecektir. Onlardan beklenen performansı yakalamak uğruna gösterecekleri aşırı efor, eğitim gördükleri asıl ortamdan uzaklaşmasına neden olabilecektir. Aldıkları rol modeller, sahne ve ekranda sürekli bulunmanın çocuk üzerinde yaratacağı sanal ortam, psikolojileri üzerinde hayatları boyunca kurtulamayacakları olumsuz bir etki yaratabilecektir. Yazılı ve görsel medyada yer almanın yaratacağı şöhret hayali, soyut düşünme, çocuğun bedensel ve ruhsal açıdan zarar görmesi veya olasılığı, anılan çocukların görebileceği zararlardan sadece birkaçıdır. Bu ihtimaller göz önünde bulundurularak bu tür programlarda yer alan çocukların korunması ve bu tür programlara sıkı bir denetim getirilmesi, gerekirse yayın yasağı koyulması gerekmektedir. Bu bağlamda;

1-Bu tür yarışmaların, izleyici ve katılımcı çocukların, eğitimi, sağlığı; bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlâksal ve toplumsal gelişimi üzerinde nasıl bir etki yaratacağı konusunda bir araştırma yapılmış mıdır?

2-Bu tür programların, katılımcı olan çocukların davranışları üzerinde nasıl bir etki yarattığı ve okul başarısını nasıl etkilediği konusunda çocukların aileleri ve öğretmenleri ile bir görüşme yapılmış mıdır?

3-Programa katılan çocukların, izleyici çocuklar için nasıl bir örnek oluşturduğu konusunda araştırma yapılmış mıdır?

4-Çocuğun ihmali ya da istismarına neden olabilecek programlara ilişkin yaptırımların uygulanması konusunda her hangi bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?